

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

Ръководство за консултации на националните органи с Европейската централна банка относно проекти за законодателни разпоредби

Април 2025 година

Съдържание

Предговор	3	
1	Обща информация за консултативната функция на ЕЦБ по отношение на проектите за законодателни разпоредби	5
2	Цели на Решение 98/415/ЕО	9
3	Обхват на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ	11
3.1	Органи, които искат консултация	11
3.2	Проекти за законодателни разпоредби, относно които се иска консултация	13
3.3	Области на компетентност на ЕЦБ	15
3.4	Законодателство, с което се изпълнява правото на Съюза	21
4	Случаи, в които ЕЦБ отказва да приеме становище в отговор на искане за консултация	24
4.1	Писма за неприемане	24
4.2	Възможност за неофициално искане	25
5	Процедура за провеждане на консултации	26
5.1	Подходящ момент за консултация с ЕЦБ	26
5.2	Искане за становище	28
5.3	Срокове	29
5.4	Потвърждение за получаване	31
5.5	Изготвяне и приемане на становището на ЕЦБ	32
5.6	Езиков режим	32
5.7	Изпращане на становището и неговото последващо разглеждане	33
5.8	Публикуване	33
6	Изпълнение на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ	36
7	Правни последици от неизпълнението на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ	37

Приложение

39

Решение на Съвета от 29 юни 1998 година за консултирането на националните власти с Европейската централна банка по отношение на проектите за законодателни разпоредби

39

Предговор

От много години *Ръководството за консултации на националните органи с Европейската централна банка относно проекти за законодателни разпоредби* е полезен наръчник за националните органи и за обществеността. Съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз държавите членки трябва да поискат становището на Европейската централна банка (ЕЦБ) относно проектите за законодателни разпоредби в областите на компетентност на ЕЦБ. Ръководството съдържа подробна информация за процеса, по който националните органи се консултират с ЕЦБ по проекти за законодателни разпоредби, които се отнасят до въпроси, попадащи в областите на компетентност на ЕЦБ. Необходима е актуализация на ръководството, което беше публикувано за първи път през 2005 г. и актуализирано през 2015 г., за да се отразят най-новият опит на ЕЦБ с тези консултации, както и опитът, натрупан в продължение на десетилетие от създаването на единния надзорен механизъм (ЕНМ) през 2014 г. Като всички други публикации на ЕЦБ с настоящото ръководство се демонстрира привързаността на ЕЦБ към принципите на откритост и прозрачност и се съдейства за по-широкото популяризиране на целите и дейностите ѝ.

Поради това с актуализацията на настоящото ръководство ЕЦБ цели да информира и подпомогне националните органи във връзка със задължението им да се консултират с ЕЦБ въз основа на най-новата практика на ЕЦБ. С оглед на това в ръководството се обясняват целите и обхватът на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ и се разяснява процедурата, която трябва да се следва. В ръководството обаче не може да се даде отговор на всички възможни сценарии с абсолютна сигурност и поради това неизбежно остава необходимостта да се направи преценка на нуждата от консултация с ЕЦБ за всеки отделен случай, като се използват насоките, предоставени в настоящото ръководство.

Вярвам, че настоящото актуализирано ръководство ще продължи да повишава осведомеността на всички страни, участващи в процеса, относно правата и задълженията им и ще подобри в още по-голяма степен знанията за консултативната функция на ЕЦБ. Във връзка с това ръководството има за цел също така да насърчи по-широкото използване на процедурата за консултации по въпроси, попадащи в областите на компетентност на ЕЦБ, и по този начин да допринесе за хармонизирането на съответното законодателство на държавите членки.

Накрая, бих искал да подчертая, че продължава да е важно осигуряването на тясно сътрудничество между националните органи, които участват в законодателния процес, и Европейската система на централните банки/Евросистемата. Убеден съм, че настоящата публикация ще продължи да съдейства за това тясно сътрудничество от взаимен интерес за всички участващи страни.

Франкфурт на Майн, април 2025 година.

Frank Elderson

Член на Изпълнителния съвет на ЕЦБ

1 Обща информация за консултативната функция на ЕЦБ по отношение на проектите за законодателни разпоредби

С Договора за функционирането на Европейския съюз („Договорът“) на ЕЦБ се възлага консултативна функция по отношение на предложения за актове на Съюза и проекти за законодателни разпоредби на държавите членки в областите ѝ на компетентност. Първичното правно основание на консултативната функция на ЕЦБ се съдържа в член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора, които са възпроизведени в член 4 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка („Уставът на ЕСЦБ“).

Уредбата на консултациите на националните органи с ЕЦБ се съдържа в Решение № 98/415/ЕО на Съвета¹ („Решение № 98/415/ЕО“), което е в сила от 1 януари 1999 г. и се прилага за всички държави членки. До 2004 г. ЕЦБ прие средно по 30 становища годишно в резултат от консултации, инициирани от националните органи. Броят на държавите членки се увеличи през 2004 г., 2007 г. и 2013 г., а броят на становищата на ЕЦБ относно проекти на национални законодателни разпоредби варираше между 2004 г. и 2007 г., като се наблюдаваше обща тенденция на нарастване на броя на приетите становища: 30 становища през 2004 г., 48 становища през 2005 г., 52 становища през 2006 г. и 35 становища през 2007 г. Поради сътресенията на финансовите пазари от 2008 г. броят на становищата на ЕЦБ по проекти на национални законодателни разпоредби нарасна значително между 2008 г. и 2014 г., като през 2012 достигна върхова точка от 95.

От 2015 г. насам броят на становищата по проекти на национални законодателни разпоредби се е върнал на равнището си отпреди финансовата криза — от 52 становища през 2015 г. до 35 становища през 2023 г. и 38 становища през 2024 г. През 2015 г. ЕЦБ взе важно стратегическо решение, което влияе върху броя на приеманите от нея становища относно проекти за национални законодателни разпоредби: ЕЦБ реши, че няма да приема становище в отговор на консултация по проект на национално законодателство, ако е на мнение, че проектът за законодателните разпоредби засяга само в незначителна степен областите ѝ на компетентност. В резултат на това решение между 2016 г. и 2024 г. броят случаи на година, в които ЕЦБ е отказала да даде становище в отговор на национални консултации, е следният: 2016 г. (25), 2017 г. (20), 2018 г. (4), 2019 г. (12), 2020 г. (12), 2021 г. (24), 2022 г.

¹ Решение на Съвета от 29 юни 1998 г. за консултирането на националните власти с Европейската централна банка по отношение на проектите за законодателни разпоредби (ОВ L 189, 3.7.1998 г., стр. 42). Текстът на Решение 98/415/ЕО е възпроизведен в приложението към настоящото ръководство.

(15), 2023 г. (21), 2024 г. (19). Важно е обаче да се подчертае, че задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ съгласно Решение 98/415/ЕО остава в сила непроменено, дори ако проектите за законодателни разпоредби на пръв поглед засягат само в незначителна степен областите на компетентност на ЕЦБ. Консултацията с ЕЦБ е двуетапен процес. Първият етап е първоначалното задължение за провеждане на консултация с ЕЦБ, ако предложените правни актове на Съюза или проектите за законодателни разпоредби на държавите членки засягат (дори в незначителна степен) областите на компетентност на ЕЦБ. Вторият етап представлява оценка от страна на ЕЦБ, която може да доведе до приемане на становище или до писмо за неприемане, ако проектите за законодателни разпоредби засягат само в незначителна степен областите на компетентност на ЕЦБ, без да оказват съществено въздействие върху тях, включително когато тяхната изключителна цел е транспонирането на законодателството на Съюза, както е описано в раздел 5.1 от настоящото ръководство.

Член 127, параграф 4 от Договора:

„4. С Европейската централна банка се провеждат консултации:

- по всеки предложен акт на Съюза в областите на нейната компетентност;
- от националните органи, във връзка с всеки проект на нормативна разпоредба в областите на нейната компетентност, но в рамките и при условията, определени от Съвета, в съответствие с процедурата, предвидена в член 129, параграф 4.

Европейската централна банка може да представя становища на съответните институции, органи, служби или агенции на Съюза или на националните власти по въпроси от нейната компетентност.“

Член 282, параграф 5 от Договора:

„5. По отношение на областите в кръга на нейните правомощия, с Европейската централна банка се провеждат консултации по всеки проект на акт на Съюза, както и по всеки проект за нормативна уредба на национално равнище, като тя може да дава становища.“

Член 4 от Устава на ЕСЦБ:

„В съответствие с член 127, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз:

а) консултации с ЕЦБ се осъществяват:

- по всеки предложен акт на Съюза в областите на нейната компетентност;
- от националните власти, във връзка с всеки проект на нормативна разпоредба в областите на нейната компетентност, но в рамките и при условията, определени от Съвета, в съответствие с процедурата, предвидена в член 41;

ЕЦБ може да представя становища на институции, органи, служби или агенции на Съюза, или на националните власти, по въпроси, в кръга на нейната компетентност.“

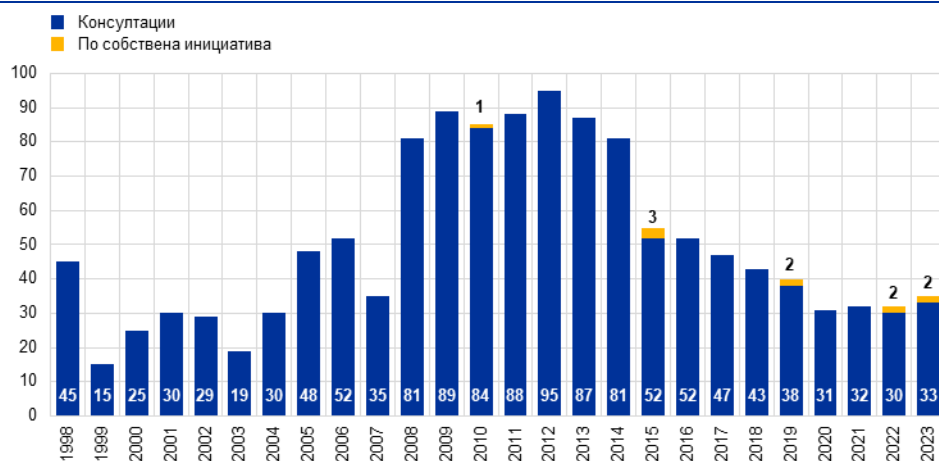
Член 25.1 от Устава на ЕСЦБ:

„ЕЦБ може да дава становища и да бъде консултирана от Съвета, Комисията и компетентните власти на държавите-членки във връзка с обхвата и приложението на законодателството на Съюза, отнасящо се до надзора за благоразумие върху кредитните институции и стабилността на финансовата система.“

Редакцията на Решение 98/415/ЕО е доста обща и с цел да се осигури, че то се прилага изцяло, е необходимо националните органи да познават в дълбочина: а) целите му; б) обхвата на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ; в) процедурата, която трябва да се следва; и г) последиците, които неизпълнението на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ може да има върху законосъобразността на съответното национално законодателство. Като се основава на натрупания от 1999 г. насам опит от прилагането на Решение 98/415/ЕО, целта на настоящото ръководство е да информира относно тези четири аспекта всички национални органи, които участват в изготвянето на законодателни разпоредби, така че те да са напълно осведомени за правата и задълженията си. Настоящото ръководство съдържа и някои препоръки, с които се цели да се осигури ефективността на процедурата за провеждане на консултации. В ръководството обаче не може да се даде отговор на всички възможни сценарии с абсолютна сигурност и поради това е важно да се прецени необходимостта от консултация с ЕЦБ за всеки отделен случай, като се използват насоките, предоставени в настоящото ръководство. За целите на извършването на преценка за всеки отделен случай ЕЦБ насърчава органите да разгледат списъка с наскоро приетите становища и писмата за неприемане (вж. раздел 6.8.1) в EUR-Lex.

Графика 1

Брой становища на ЕЦБ в отговор на консултации от националните органи, включително становища по собствена инициатива (отбелязани в различен цвят).

Източник: ЕЦБ, данни от EUR-Lex.

2 Цели на Решение 98/415/ЕО

В решението OLAF² Съдът на Европейския съюз („Съдът“) разясни целите на член 127, параграф 4 от Договора от гледна точка на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ относно всяко предложение за правен акт на Съюза в областите на нейната компетентност. Според Съда целта на това задължение е „най-вече да гарантира, че органът на законодателната власт приема акта едва след като е бил изслушан органът, който поради специфичните функции, които изпълнява в Общността във въпросната област, и поради високата степен на експертен опит, с който се ползва, е в особено добра позиция да играе полезна роля в разглеждания законодателен процес.“

Въпреки че решението OLAF се отнася до задължението на институциите на Съюза да провеждат консултации с ЕЦБ във връзка с предложения за актове на Съюза, то допринася и за изясняването на задължението на държавите членки за провеждане на консултации относно проекти за законодателни разпоредби. От решението OLAF може да се стигне до заключението, че основната цел на Решение 98/415/ЕО е да се даде възможност на ЕЦБ да предоставя на националните законодатели в подходящ момент експертни съвети относно проекти за законодателни разпоредби по въпроси от областите на компетентност на ЕЦБ. С тези съвети се цели да се осигури национална правна уредба, която: а) допринася за постигането на целите на ЕЦБ и/или на Евросистемата/Европейската система на централните банки (ЕСЦБ); б) е съвместима с правната рамка на Евросистемата/ЕСЦБ и/или на ЕЦБ; и в) е в съответствие с политиките на Евросистемата/ЕСЦБ и/или на ЕЦБ.

Задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ съгласно Решение 98/415/ЕО е замислено да действа като превантивна система и да предотвратява проблемите, произтичащи от евентуално несъвместимо или несъгласувано национално законодателство. Поради тази причина консултациите трябва да се провеждат, когато законодателната разпоредба е все още на подготвителен етап и по-специално на етап, в който становището на ЕЦБ може да бъде взето предвид от националните органи, които участват в изготвянето и приемането на въпросното законодателство, и да им бъде от полза.

На практика със задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ на държавите членки се дава възможност да осигурят запазването на съвместимостта на националното законодателството, включително на уставите на националните им централни банки (НЦБ), с Договора и Устава на ЕСЦБ, както е предвидено в член 131 от Договора и член 14.1 от Устава на ЕСЦБ.

² Дело C-11/00, Комисия/Европейска централна банка, ECLI:EU:C:2003:395, по-специално точки 110 и 111 от решението. По това дело Съдът уважава иска на Комисията и обявява за недействително Решение ЕЦБ/1999/5 на Европейската централна банка от 7 октомври 1999 г. относно предотвратяването на измами (ОВ L 291, 13.11.1999 г., стр. 36). Това решение е важно с оглед на изясняването на консултативната функция на ЕЦБ, тъй като Съдът, в отговор на искане на ЕЦБ, за първи път разглежда целите на член 127, параграф 4 от Договора.

Процедурата за провеждане на консултации, създадена с Решение 98/415/ЕО, има още няколко предимства. Тя е ценна като механизъм за стимулиране на обмена на информация и експертен опит. Консултациите са важно средство, чрез което ЕЦБ поддържа осведомеността си относно промените в законодателството на държавите членки в областите на нейната компетентност. Експертният опит, който ЕЦБ придобива при прегледа на проектите за законодателни разпоредби, предмет на провежданите с нея консултации, е ценен с оглед на формулирането на собствената позиция на ЕЦБ, например в Съюза или в международни форуми, където се обсъждат подобни въпроси. Освен това, като отчитат специфичните характеристики на националното законодателство, становищата на ЕЦБ благоприятстват за хармонизирането на законодателството на държавите членки в областите на компетентност на ЕЦБ и допринасят за повишаването на качеството на националното законодателство, тъй като се основават на експертния опит, придобит от ЕЦБ при изпълнението на задачите ѝ³. Становищата на ЕЦБ могат да бъдат и източник, който Съдът може да вземе предвид в производства, свързани със съвместимостта на съответните законодателни разпоредби с Договора, а националните съдилища могат да вземат предвид становищата на ЕЦБ в производства относно тълкуването или действителността на съответните национални законодателни разпоредби.

Подобно на становищата на други институции на Съюза, становищата на ЕЦБ нямат задължителна сила, както е предвидено в член 288, пета алинея от Договора. С други думи, националните законодатели не са длъжни да се съобразяват със становището на ЕЦБ. Въпреки това целта на системата, създадена с Решение 98/415/ЕО, е да осигури, че националното законодателство се приема едва след надлежно разглеждане на становището на ЕЦБ. Тази система е доказала ефективността си и националните законодатели като цяло са съгласни да изменят или дори да оттеглят проектите за законодателни разпоредби, отколкото да приемат законодателство, което противоречи на становището на ЕЦБ.

На последно място, задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ допринася за външната комуникация на ЕЦБ с обществеността и пазарите. Насърчаването на прозрачността е основна политика на ЕЦБ и за тази цел становищата в резултат от консултации, инициирани от националните органи, се публикуват по правило на EUR-Lex веднага след приемането и последващото им изпращане на органа, поискал консултацията.

³ Вж. т. 140 от заключението на Генералния адвокат по дело C-11/00, което е възприето в т. 110 от решението на Съда по дело C-11/00.

3 Обхват на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ

3.1 Органи, които искат консултация

Член 2, параграфи 1 и 2 от Решение 98/415/ЕО:

„1. Властите на държавите-членки се консултират с ЕЦБ по всички проекти за законодателни разпоредби в нейната област на компетентност в съответствие с Договора [...].

2. В допълнение властите на държавите-членки, които не са участващи държави-членки, се консултират с ЕЦБ по всички проекти на законодателни разпоредби относно инструментите на паричната политика.“

3.1.1 Органи, обхванати от задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ

От член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО става ясно, че задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ относно проекти на национални законодателни разпоредби в областите на нейна компетентност е в тежест на „властите на държавите-членки“. Тъй като Решение 98/415/ЕО се прилага спрямо всички държави членки, въпросните власти са не само органите на държавите членки, чиято парична единица е еврото („държавите членки от еврозоната“), но и органите на държавите членки, чиято парична единица не е еврото („държавите членки извън еврозоната“).

Органите на държавите членки са „властите [...], които подготвят дадена законодателна разпоредба“, както е посочено в член 3, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО. Освен това от член 4 на Решение 98/415/ЕО следва, че органът, който иска консултацията, може да бъде различен не само от „властите, които приемат разпоредбата“, но и от „властите, които имат инициативата за законодателната разпоредба“.

На практика консултации с ЕЦБ провеждат множество различни органи. В случай че законодателството се приема от национален парламент, консултация с ЕЦБ обикновено провежда министърът, който отговаря за изготвянето на законодателния проект, който попада в областите на компетентност на ЕЦБ. Когато законодателството се инициира от член на национален парламент, а не от правителството, задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ е в тежест на парламента, както е описано по-долу в раздел 3.1.2 от настоящото ръководство. Понякога такива консултации се провеждат чрез НЦБ, действащи от името на органа, който иска консултацията. НЦБ и националните компетентни органи (НКО) също се консултират с ЕЦБ в

качеството им на органи със собствени регулаторни правомощия или понякога със собствено право на законодателна инициатива.

В случай че законодателството се приема съгласно друга процедура, консултации с ЕЦБ обикновено провежда органът, компетентен да приеме въпросния акт, например член на националното правителство.

На последно място, консултации с ЕЦБ провеждат и националните органи, които са участвали *de jure* или *de facto* в процеса по приемане на акта, например НЦБ, надзорните органи, органите за защита на конкуренцията, органите за борба с изпирането на пари и специализирани органи като съветите за преминаване към еврото. В тези случаи ЕЦБ е приела, че консултацията е действителна, ако е видно, че органите действат от името на органа, който инициира или приема проекта за законодателната разпоредба.

3.1.2 Роля на националните парламенти

За целите на Решение 98/415/ЕО националните парламенти също могат да бъдат органи, които „подготвят дадена законодателна разпоредба“, когато разискват предложени от един или повече от техните членове проекти за законодателни разпоредби в областите на компетентност на ЕЦБ⁴. Всеки национален парламент трябва да реши въз основа на собствения си правилник за дейността как да изпълнява задължението си да представи за предварително становище на ЕЦБ проектите за законодателни разпоредби, предложени от един или няколко от техните членове, които попадат в областите на компетентност на ЕЦБ, за да се гарантира, че тези консултации ще достигнат до ЕЦБ след включването им в законодателния дневен ред на националния парламент и че на ЕЦБ е предоставено достатъчно време да приеме становище. Тъй като националният парламент, а не отделните му членове, са „националните власти“ по смисъла на член 127, параграф 4 от Договора и член 4 от Устава на ЕСЦБ и „власти на държавата членка“ по смисъла на Решение 98/415/ЕО, ЕЦБ отказва да приема становища в отговор на консултация от страна на един или няколко членове на национален парламент, когато е видно, че тази консултация не е била разрешена от националния парламент в съответствие с правилника за дейността му.

Консултации с ЕЦБ може да провежда и националното правителство, действащо по собствена инициатива, относно проекти за законодателни разпоредби, предложени от членовете на националния парламент в съответствие с националното право.

⁴ Това се отнася и за случаите, в които членове на парламента предлагат изменения в предложените от правителството проекти за законодателни разпоредби, евентуална последица от които е отнасянето на законодателния проект към областите на компетентност на ЕЦБ.

3.2 Проекти за законодателни разпоредби, относно които се иска консултация

Член 1, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО:

„1. По смисъла на настоящото решение:

[...]

„проект за законодателна разпоредба“ означава всички разпоредби, които, след като станат правно задължителни и общоприложими на територията на дадена държава-членка, предвиждат правила за неопределен брой случаи и са адресирани до неопределен брой физически или юридически лица.“

Съгласно член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО органите на държавите членки са длъжни да провеждат консултации с ЕЦБ по „всички проекти за законодателни разпоредби“ в нейните области на компетентност. В член 1, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО се съдържа определението на понятието „проект за законодателна разпоредба“. Според определението това са разпоредби, които след като станат правнозадължителни и общоприложими на цялата територия на дадена държава членка (или в географски обособена част от нея), съдържат правила, които ще се прилагат за „неопределен брой случаи и са адресирани до неопределен брой физически или юридически лица“. Тук се включват проектите за законодателни разпоредби, изготвени от правителството, чието приемане ги превръща в действащи правни разпоредби независимо от продължителността на това действие.

Определението обаче не включва проекти за законодателни разпоредби, чиято единствена цел е да транспонират директиви на Съюза в правото на държавите членки, както е предвидено в член 1, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО. ЕЦБ е на мнение, че това изключение няма да се прилага за случаи на транспониране, при които националният законодател използва свобода на преценка при транспонирането и съществено засяга областите на компетентност на ЕЦБ, по-специално ролята и задачите на ЕЦБ/Евросистемата, особено чрез възлагане на нова задача на НЦБ или чрез съществено изменение на съществуваща задача на НЦБ⁵.

Освен това в член 25.1 от Устава на ЕСЦБ е пояснено, че ЕЦБ може да дава становища и да бъде консултирана от компетентните власти на държавите членки във връзка с приложението на законодателството на Съюза, отнасящо се до пруденциалния надзор върху кредитните институции и стабилността на финансовата система.

ЕЦБ ще обърне необходимото внимание на това дали проектите за законодателни разпоредби, по които се провеждат консултации с нея, действително са проекти за законодателни разпоредби, както е определено в

⁵ Вж. раздел 3.4 от настоящото ръководство.

член 1, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО, и в общия случай няма да издаде становище, ако това не е така.

3.2.1 Правно обвързващи разпоредби

Задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ не се ограничава до проектите за законодателни разпоредби, които се приемат от парламента. В приложното поле на Решение 98/415/ЕО попадат всички видове правно обвързващи разпоредби, включително декретите-законали и подзаконовите актове.

Декрети-законали

За целите на настоящото ръководство декретите-законали са разпоредби, които правителството приема и привежда в действие при неотложност или извънредна нужда. Те подлежат на последваща ратификация и/или изменение от парламента, които могат да бъдат направени в кратък срок след приемането им или месеци след това. Следователно проектите на декрети-законали са „проекти за законодателни разпоредби“, по отношение на които трябва да се проведе консултация с ЕЦБ, преди да бъдат приети от правителството независимо от неотложността или извънредната нужда⁶.

Подзаконови актове

С ЕЦБ не е необходимо да се провеждат консултации по всички подзаконови актове, включително правните актове с обща приложимост на НЦБ или надзорните органи, с които се привеждат в изпълнение закони, попадащи в областите на компетентност на ЕЦБ. Предвид целите на Решение 98/415/ЕО становище от ЕЦБ относно проект за подзаконов акт следва да се иска единствено ако предметът е тясно свързан със задачите на ЕЦБ и ако въздействието върху определени сфери от областите на компетентност на ЕЦБ е различно от това на самия закон.

3.2.2 Изменения на проектите за законодателни разпоредби

Задължението за провеждане на консултации с ЕЦБ по отношение на промени в проекти за законодателни разпоредби, които вече са изпратени на ЕЦБ за становище, се отнася до съществени изменения, които засягат същността на законодателния проект. Полезно е да се разграничат два различни сценария. В

⁶ Трябва да се отбележи, че предвид неотложността и извънредната нужда, с които се характеризира приемането на декретите-законали, съгласно член 3, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО (вж. раздел 6.3 от настоящото ръководство) органът, който е поискал консултацията, може да определи срок – който при обикновени обстоятелства не би трябвало да е по-кратък от един месец – в който ЕЦБ да даде становището си. Органът, поискал консултацията, обаче трябва да посочи причините за спешността.

първия сценарий съществените изменения се предлагат на етап, на който ЕЦБ все още не е приела становището си. В тези случаи ЕЦБ очаква от органа, поискал консултацията, да ѝ представи възможно най-бързо изменения проект за законодателна разпоредба, така че становището да се базира на най-актуалния текст. Във втория сценарий се предлагат нови съществени разпоредби, след като становището на ЕЦБ е прието. Във втория случай, по аналогия с практиката на Съда относно изискването за повторна консултация с институциите на Съюза относно изменен законопроект⁷, следва да се проведе повторна консултация с ЕЦБ във връзка с тези изменения в изключителни случаи, когато законодателният проект е претърпял съществени промени от нетехническо естество в сравнение с текста, по който от ЕЦБ вече е поискано становище. Допълнителни консултации обаче не са необходими, ако по същество с промените се цели да се отрази изразената в становището позиция на ЕЦБ. Въпреки това ЕЦБ приветства възможността да бъде информирана за действията, предприети в отговор на становищата ѝ, и да бъде осведомявана за измененията с информативна цел.

3.3 Области на компетентност на ЕЦБ

Съгласно член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО националните органи трябва да провеждат консултации с ЕЦБ по всички проекти за законодателни разпоредби „в нейната област на компетентност в съответствие с Договора“. Това несъмнено включва проектите за законодателни разпоредби, които засягат основните задачи, изпълнявани чрез ЕСЦБ съгласно член 127, параграф 2 от Договора (т.е. определянето и осъществяването на паричната политика на Съюза, осъществяването на валутни операции, държането и управлението на официалните резерви в чуждестранна валута на държавите членки и насърчаването на нормалното функциониране на платежните системи), и задачите съгласно член 128, параграф 1 от Договора (т.е. емитирането на евробанкноти). Включват се също така проектите на законодателни разпоредби, засягащи различни други задачи, възложени на ЕСЦБ съгласно Договора, и по-специално: 1) специфичните задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции в рамките на ЕНМ, възложени на ЕЦБ съгласно член 127, параграф 6 от Договора; и 2) събирането от ЕЦБ, подпомагана от НЦБ, на необходимата статистическа информация, за да се изпълнят задачите на ЕСЦБ и да се допринесе за хармонизирането, когато е необходимо, на правилата и практиките, уреждащи събирането, съставянето и разпространението на статистически данни в областите на нейната компетентност съгласно член 5 от Устава на ЕСЦБ.

В член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО са изброени няколко категории въпроси, за които изрично се счита, че попадат в областите на компетентност

⁷ Вж. дело 41/69 ACF Chemiefarma/Комисия, ECLI:EU:C:1970:71, точка 3; дело 817/79 Buyl/Комисия, ECLI:EU:C:1982:36, точка 1; дело C-392/95 Парламент/ Съвет, ECLI:EU:C:1997:289, точка 15; дело C-408/95 Eurotunnel и др./SeaFrance, ECLI:EU:C:1997:532, точка 46; дело 58/01 Océ van der Grinten NV/ Commissioners of Inland Revenue, ECLI:EU:C:2003:495, точки 100 и 102.

на ЕЦБ. Националните органи трябва да се консултират с ЕЦБ по проектите за законодателни разпоредби, свързани с тези въпроси, дори ако проектите за национални законодателни разпоредби засягат само в незначителна степен областите на компетентност на ЕЦБ, без това да оказва съществено въздействие върху тях, вследствие на което ЕЦБ ще реши да не приема становище⁸.

Член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО:

„1. Властите на държавите-членки се консултират с ЕЦБ по всички проекти за законодателни разпоредби в нейната област на компетентност в съответствие с Договора, и в частност по:

- въпроси на паричната политика,
- средства за плащане,
- национални централни банки,
- събирането, съставянето и предоставянето на парична, финансова и банкова статистика и статистика за системите за разплащане и платежния баланс,
- системите за разплащане и сетълмент,
- правилата, които са приложими за финансовите институции, доколкото те съществено влияят върху стабилността на финансовите институции и пазарите.“

Неизчерпателен преглед на областите на компетентност на ЕЦБ

От редакцията на член 2, параграф 1 и на съображение 3 от Решение 98/415/ЕО става ясно, че списъкът в член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО не е изчерпателен.

Освен това, както е разгледано по-подробно в следващия параграф, член 2, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО гласи, че органите на държавите членки извън еврозоната трябва да се консултират с ЕЦБ по всички проекти на законодателни разпоредби относно инструментите на паричната политика.

Член 2, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО:

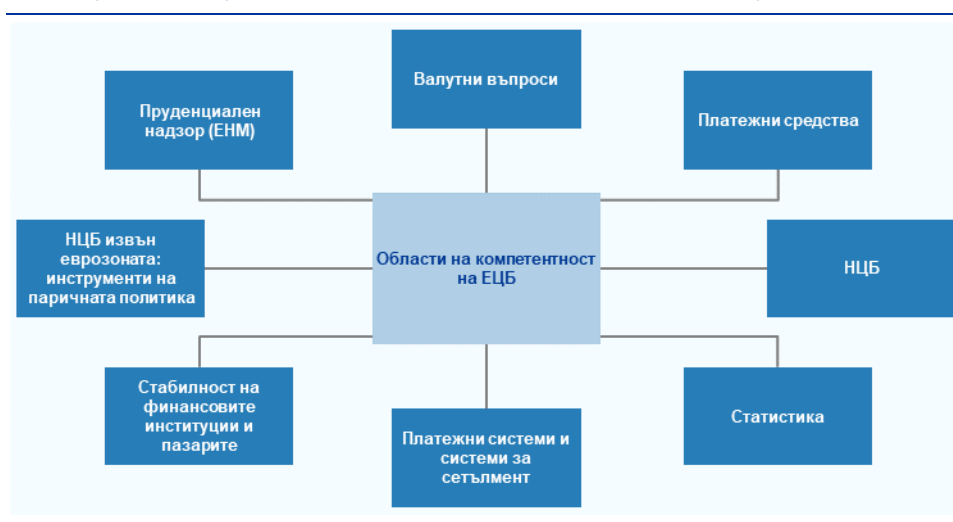
„2. В допълнение властите на държавите-членки, които не са участващи държави-членки, се консултират с ЕЦБ по всички проекти на законодателни разпоредби относно инструментите на паричната политика.“

⁸ Вж. раздел 5 от настоящото ръководство.

Решение 98/415/ЕО въвежда разграничението между държави членки от еврозоната и извън еврозоната, защото в държавите членки от еврозоната решенията относно инструментите на паричната политика (например системата за задължителни минимални резерви) вече не се вземат от националните органи. В съображение 5 от Решение 98/415/ЕО обаче се пояснява, че задължението за провеждане на консултации с ЕЦБ не обхваща решенията, взети от органите на държавите членки извън еврозоната във връзка с осъществяваната от тях парична политика (например решенията, с които се определят лихвените проценти).

Схема 1

Неизчерпателен преглед на областите на компетентност на ЕЦБ

Източник: ЕЦБ.

3.3.1 Валутни въпроси и платежни средства

Становищата на ЕЦБ по валутни въпроси и платежни средства обхващат проекти за законодателни разпоредби по различни теми. Те включват например мерки, свързани с въвеждането на еврото (реденоминиране на националната валута, реденоминиране на публичния и частния дълг, двойно ценообразуване, правила за закръгляване, включително правила за закръгляване при плащания в брой (например за плащания в размер на един и два цента), замаяната на националните референтни курсове и т.н.); законно платежно средство; ограничения на плащанията в брой, както по принцип над определени прагове, така и по-конкретно (например по отношение на публични социалноосигурителни вноски, сделки с недвижими имоти); осигуряване на минимални равнища на касови услуги от страна на кредитните институции и на наличността на пари в брой в обществото като цяло; демотивиращи фактори от данъчно естество по отношение на използването на пари в брой; възпоменателни монети; авторско право по отношение на банкноти и монети; предотвратяване на фалшифицирането; купюри; технически спецификации; рециклиране; проверки за истинност и годност на банкноти и монети; насърчаване на цифрови платежни средства; и издаване на електронни пари.

3.3.2 Национални централни банки

Приети са голям брой становища на ЕЦБ по отношение на проекти за законодателни разпоредби, свързани с НЦБ. Тези становища се отнасят до законодателни разпоредби, които засягат статута на НЦБ или на членове на управителните им органи, като по-специално са свързани с различните аспекти на независимостта на централната банка. Редица приети становища се отнасят до пенсионните схеми и ограничения на НЦБ, заплатите на служителите на НЦБ и на членовете на органите за вземане на решения на НЦБ, както и критериите за назначаване на управителите и членовете на органите за вземане на решения на НЦБ. Няколко приети становища се отнасят и до задачите и паричните политики на НЦБ, включително до спазването на забраната за парично финансиране съгласно член 123 от Договора, резервите в чуждестранна валута на НЦБ, обезпечаването на кредитните операции на НЦБ и изискванията за задължителни минимални резерви на НЦБ на държавите членки извън еврозоната. Други становища се отнасят например до институционалните промени в НЦБ и техните устави, тяхното счетоводство, изплащането на дивиденди, рекапитализацията, отчетането и одита, участието в международни парични институции, привилегирования достъп, професионалната тайна и други аспекти на регулирането на дейностите на НЦБ, които са обхванати от уставите на НЦБ (например предоставянето на спешна помощ за осигуряване на ликвидност). От ЕЦБ често се иска да даде становища и относно проекти за законодателни разпоредби, които уреждат задачи на НЦБ, които не са свързани с ЕСЦБ, особено с оглед на това да се прецени дали тези задачи са съвместими със забраната за парично финансиране и/или с целите и задачите на ЕСЦБ⁹.

3.3.3 Събиране, съставяне и разпространение на парична, финансова и банкова статистика и статистика за платежните системи и платежния баланс

Правомощията на ЕЦБ по отношение на събирането на статистическа информация са уредени в член 5 от Устава на ЕСЦБ. Член 4 от Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета¹⁰ задължава всички държави членки да „създават своя организация в областта на статистиката и работят в пълно сътрудничество с ЕСЦБ, за да се осигури изпълнението на задълженията, които произтичат от член 5 от Устава“. На ЕЦБ ѝ е известно, че разпоредбите за отчетност в държавите членки са различни. Поради това, когато с ЕЦБ се провежда консултация относно проекти за национални разпоредби в областта на отчетността, тя по-скоро прави коментари от общ характер, с които цели да насочи вниманието към онези аспекти, които могат да бъдат по-ясно формулирани в проекта за законодателната разпоредба. Съответните

⁹ Съгласно член 14.4 на Устава НЦБ могат да изпълняват и функции извън посочените в Устава, освен ако Управителният съвет приеме, че те са несъвместими с целите и задачите на ЕСЦБ.

¹⁰ Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка (ОВ L 318, 27.11.1998 г., стр. 8).

консултации се отнасят например до статистиката на платежния баланс, предаването на статистически данни между ЕЦБ и ЕСЦБ и НЦБ извън еврозоната, националните изисквания за статистическа отчетност за различни финансови инструменти и инвестиционни позиции, обхвата на данните, съдържащи се в кредитния регистър, отчитането на определени данни за целите на финансовата стабилност, достъпа до централни кредитни регистри, Регламента за АнаКредит¹¹ и ролята на НЦБ извън еврозоната при събирането на статистически данни.

3.3.4 Платежни системи и системи за сетълмент

В миналото предмет на консултациите относно платежните системи и системите за сетълмент са били проекти за законодателни разпоредби, които са свързани с някои аспекти от функционирането на платежните системи и системите за сетълмент, като например надзора върху тях, централните контрагенти, окончателността на сетълмента, нетен или брутен сетълмент в реално време, въпроси на нетирането и обезпеченията, дематериализацията и/или цифровизацията на ценни книжа, както и въздействието на изискванията за киберсигурност за пазарните инфраструктури.

3.3.5 Правила, които са приложими за финансовите институции, доколкото те съществено влияят върху стабилността на финансовите институции и пазарите

Член 2, параграф 1, шесто тире от Решение 98/415/ЕО се отнася до „правилата, които са приложими за финансовите институции, доколкото те съществено влияят върху стабилността на финансовите институции и пазарите“. По силата на член 2, параграф 1, шесто тире от Решение 98/415/ЕО държавите членки „се консултират“ с ЕЦБ, когато предложените законодателни разпоредби „съществено влияят“ върху финансовата стабилност, освен ако, както е посочено в член 1, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО, изключителната цел на разпоредбите е транспонирането на директиви на Съюза¹². Освен това член 2, параграф 1, шесто тире от Решение 98/415/ЕО следва да се разглежда и във връзка с член 25.1 от Устава на ЕСЦБ, който предвижда, че ЕЦБ „може“ да бъде консултирана от компетентните органи на държавите членки във връзка с „приложението на законодателството на Съюза, отнасящо се до надзора за благоразумие върху кредитните институции и стабилността на финансовата система“.

Значителен брой становища се приемат от ЕЦБ съгласно член 2, параграф 1, шесто тире от Решение 98/415/ЕО. ЕЦБ е приела няколко становища в отговор на искания за консултации относно предложени изменения в

¹¹ Регламент (ЕС) 2016/867 на Европейската централна банка от 18 май 2016 г. относно събирането на подробни данни за кредитите и кредитния риск (ЕЦБ/2016/13) (ОВ L 144, 1.6.2016 г., стр. 44).

¹² За последното вж. раздел 3.4 от настоящото ръководство.

институционалната структура на надзора в държавите членки. С ЕЦБ редовно се провеждат и консултации относно важни изменения в надзорния режим на кредитните и финансовите институции, както и относно правилата за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, и реструктурирането, преобразуването и ликвидацията на кредитни и финансови институции. С ЕЦБ често се провеждат консултации по законодателни проекти, които потенциално биха могли да окажат значително въздействие върху пазарите, например законодателство относно споразумения за финансово обезпечение, секюритизация и режимите на покритите облигации, както и дематериализацията на ценните книжа.

ЕЦБ прие и редица становища в контекста на кризата на финансовите пазари, по време на която с националните законодателни разпоредби се целеше да се усъвършенстват схемите за гарантиране на депозити или да се осигури или засили стабилността на финансовия пазар.

И накрая, с ЕЦБ се провеждат консултации по различни проекти за законодателни разпоредби, които потенциално засягат свободното движение на капитали, политиката на обменните курсове (например данъчно облагане на финансовите сделки), специалните налози или данъци, налагани на кредитните и/или финансовите институции, законодателството за реструктуриране на условията за ипотечни и други частни кредити, както и други проекти на законодателни разпоредби от икономическо или финансово значение.

3.3.6 Пруденциален надзор върху кредитните институции

Що се отнася до правното основание за консултация с ЕЦБ по проектите за национални разпоредби, свързани с ЕНМ, текстът на член 2, параграф 1, шесто тире от Решение 98/415/ЕО, и по-специално позоваването на правила, които „съществено влияят“ върху стабилността на финансовите институции и пазари, не следва да се счита за ограничаващ задължението за консултиране с ЕЦБ. Както е посочено по-горе, от текста на съображение 3 и на член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО става ясно, че списъкът на областите, включени в последната разпоредба, не е изчерпателен. Със създаването на ЕНМ, за целите на консултативната функция на ЕЦБ съгласно член 127, параграф 4 от Договора, в областите ѝ на компетентност сега се включват и задачи, свързани с пруденциалния надзор.

Консултациите от страна на националните органи по законопроекта, свързани с пруденциалния надзор върху кредитните институции, обхващат правомощията и задачите на НКО, институционалната структура и управлението на НКО, включително по отношение на участието им в ЕНМ, обмена на информация, процедурните аспекти на надзора върху кредитните институции, като например оценката за надеждност и пригодност на членовете на управителните съвети на кредитните институции, надзорните такси, оценката на значимите кредитни

институции и тясното сътрудничество с държави членки, които не са приели еврото.

3.4 Законодателство, с което се изпълнява правото на Съюза

Член 1, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО:

„2. Проектите за законодателни разпоредби не включват проекти за разпоредби, чиято изключителна цел е транспонирането на директивите на Общността в законодателството на държавата-членка.“

Както е посочено по-горе, съгласно член 1, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО държавите членки не трябва да провеждат консултации с ЕЦБ относно проекти за национални законодателни разпоредби, чиято изключителна цел е транспонирането на директиви на Съюза в националното право. Обосновката за това изключение е, че с ЕЦБ вече следва да е проведена консултация относно предложения правен акт на Съюза съгласно член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора и следователно не е необходимо консултативната функция на ЕЦБ да се разширява по отношение на проектите за законодателни разпоредби, с които просто се транспонира този правен акт на Съюза. Освен това Комисията и ЕЦБ не носят отговорност за оценката на съвместимостта на националните мерки за транспониране с директивите на Съюза.

ЕЦБ счита, че същото изключение е приложимо по отношение на проекти за национални законодателни разпоредби, които имат за цел изпълнение на регламенти на Съюза, улесняване на тяхното прилагане или реализиране на предвидените в тях възможности, при условие че такива проекти за национални законодателни разпоредби не оказват въздействие върху въпроси, попадащи в областите на компетентност на ЕЦБ, което е различно от въздействието на самия регламент (по който институциите на Съюза е трябвало да се консултират с ЕЦБ).

Изискването за консултация с ЕЦБ обаче не може да бъде изключено само по себе си в случаите, когато проектите за национални законодателни разпоредби имат за цел транспониране на директиви (или изпълнение или прилагане на регламенти) и когато националният законодател използва свобода на преценка при транспонирането (или изпълнението) извън ясно предвиденото в директивата или регламента. Когато тази свобода на преценка засяга съществено областите на компетентност на ЕЦБ, по-специално ролята и задачите на ЕЦБ/Евросистемата/ЕСЦБ, а именно чрез възлагане на нова задача на НЦБ или чрез съществено изменение на съществуваща задача на НЦБ, задължението за консултиране има предимство (тъй като член 2, параграф 1, трето тире от Решение 98/415/ЕО се отнася за НЦБ). Независимостта на ЕЦБ и/или НЦБ и спазването на забраната за парично финансиране съгласно съответните разпоредби на Договора остават силен

компонент на всяка оценка, включително оценката на нови задачи на НЦБ (или съществени изменения на съществуващи задачи на НЦБ), произтичащи от директиви или регламенти. В тези случаи ЕЦБ следва да бъде консултирана и може да приеме становище. Освен това държавите членки са се консултирали с ЕЦБ относно транспонирането на Директивата за капиталовите изисквания¹³, а ЕЦБ понякога е приемала становища в тази област въз основа на правомощията си за пруденциален надзор (например по проекти за законодателни разпоредби, свързани с оценките на придобиването на квалифицирани дялови участия в кредитни институции и оценките за пригодност и надеждност във връзка с назначените лица в кредитни институции). Държавите членки също така се консултираха с ЕЦБ относно транспонирането на Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките¹⁴, а ЕЦБ прие становища, по-специално относно законодателство, в което на НЦБ е предоставена роля по реструктуриране, например чрез определяне на НЦБ за орган за реструктуриране или чрез предоставяне на кредитни линии от НЦБ на схемата за гарантиране на депозитите.

В ограничен брой случаи ЕЦБ е насърчавала националните органи да провеждат консултации с нея по проекти за законодателни разпоредби, с които се транспонират директиви на Съюза от изключителен интерес за ЕСЦБ. Такъв например беше случаят с Директивата за окончателността на сетълмента¹⁵ и Директивата за финансовите обезпечения¹⁶, както и с последващите им изменения¹⁷. Становищата на ЕЦБ, изготвени в резултат от множеството консултации по проекти за разпоредби, чиято цел е да се транспонират двете директиви в националното право, имат полезен принос за укрепването на правната рамка на операциите на Евросистемата и за стабилността на финансовата система.

ЕЦБ изготви и становище по собствена инициатива относно ратифицирането или прилагането на Споразумението за услугите по пощенските плащания, като прикани националните органи да проведат консултации с ЕЦБ, ако

¹³ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на Директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

¹⁴ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

¹⁵ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45).

¹⁶ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно финансовите обезпечения (ОВ L 168, 27.6.2002 г., стр. 43).

¹⁷ По-специално с Директива 2009/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за изменение на Директива 98/26/ЕО относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа и на Директива 2002/47/ЕО относно финансовите обезпечения по отношение на свързаните системи и вземанията по кредити (ОВ L 146, 10.6.2009 г., стр. 37). През следващите години бяха приети допълнителни (по-малки) изменения.

конкретни проекти за национални законодателни разпоредби надхвърлят рамките на обикновеното ратифициране на споразумението.

Понякога държавите членки се консултират с ЕЦБ по собствена инициатива относно проекти за разпоредби за транспониране на директиви, въпреки че не са задължени или насърчавани да правят това, например в области, в които считат, че ЕЦБ разполага със специфичен експертен опит. В тези случаи ЕЦБ по принцип е готова да отговори на всяка официална или неофициална доброволна национална консултация и да предложи насоки относно подготвяния проект на мерки за транспониране дори ако не съществува формално задължение за провеждане на консултация с ЕЦБ, но само доколкото проектът за разпоредби налага конкретни коментари във връзка с областите на компетентност на ЕЦБ.

През декември 2010 г. беше създаден Европейският съвет за системен риск (ЕССР) като нов орган с правомощия да осъществява надзор върху рисковете във финансовата система като цяло. Той може да издава, наред с другото, препоръки в областите си на компетентност и съгласно член 17 от Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸ той проследява действията, предприети в отговор на препоръките му. С оглед на ролята на ЕССР по тези въпроси не е необходимо ЕЦБ да бъде консултирана по проекти за законодателни разпоредби за изпълнение на препоръките на ЕССР, без да се засяга общото задължение на държавите членки да се консултират с ЕЦБ съгласно Решение 98/415/ЕО, както е обяснено в настоящото ръководство.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за пруденциалния надзор върху финансовата система на Европейския съюз на макроравнище и за създаване на Европейски съвет за системен риск (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 1).

4 Случаи, в които ЕЦБ отказва да приеме становище в отговор на искане за консултация

4.1 Писма за неприемане

ЕЦБ не е длъжна да приема становище и следователно няма автоматично да го прави в отговор на всяка консултация. Това обаче не засяга задължението на държавите членки да се консултират с ЕЦБ, когато въпросните проекти за законодателни разпоредби засягат само в незначителна степен областите на компетентност на ЕЦБ.

ЕЦБ няма да приеме становище, когато проектите за законодателни разпоредби засягат само в незначителна степен областите на компетентност на ЕЦБ, без това да окаже съществено въздействие върху тях. Само позоваванията в проекта за национално законодателство на някоя от темите, изброени в Решение 98/415/ЕО, или чисто формални или административни промени в съответната правна уредба не следва непременно да водят до становище на ЕЦБ.

ЕЦБ няма да приеме становище, когато проектът за законодателни разпоредби включва транспониране на законодателството на Съюза, освен ако при това транспониране националният законодател не използва свобода на преценка и съществено засяга областите на компетентност на ЕЦБ, по-специално ролята и задачите на ЕЦБ/Евросистемата/ЕСЦБ, по-специално чрез предоставяне на нова роля на НЦБ или чрез съществено изменение на съществуваща задача на НЦБ.

ЕЦБ преразглежда необходимостта от приемане на становище, ако проектът за законодателни разпоредби възлага нова задача на НЦБ или съществено изменя съществуваща задача на НЦБ, като взема предвид принципите, установени в решението *Banka Slovenije*¹⁹. В контекста на решението *Banka Slovenije* ЕЦБ не приема автоматично становище относно националното законодателство поради факта, че с него се възлага нова задача на НЦБ или се изменя съществено съществуваща задача на НЦБ, освен ако новата задача накърнява независимостта на НЦБ или нарушава забраната за парично финансиране, или по друг начин е от немаловажно значение за областите на компетентност на ЕЦБ.

Когато с ЕЦБ е проведена официална консултация по проект за законодателна разпоредба и тя реши да не приема становище, ЕЦБ ще отговори официално с писмо за неприемане, адресирано до органа, поискал консултацията. В писмото за неприемане се посочват подробно причините, поради които ЕЦБ не

¹⁹ Дело C-45/21, *Banka Slovenije*, ECLI:EU:C:2022:670.

приема становище в рамките на конкретната консултация, и органът, поискал консултацията, може да бъде насочен към вече приети релевантни становища²⁰. Всички тези писма са достъпни в EUR-Lex.

4.2 Възможност за неофициално искане

Неофициални контакти между националните органи и съответната НЦБ, от една страна, и служители на ЕЦБ, от друга страна, могат да се осъществяват преди подаване на официално искане за консултация с ЕЦБ, ако органът, който иска консултация, желае да получи неофициални насоки от ЕЦБ относно необходимостта от консултация с ЕЦБ в конкретен случай. Контакти с ЕЦБ във връзка с такива неофициални искания за насоки могат да бъде осъществен чрез съответната НЦБ или чрез подаване на искания до:

LegalActs.Team@ecb.europa.eu.

Неофициалните искания могат да спомогнат за избягване на консултации в случаи, в които за органа, който иска консултация, не е напълно ясно дали приемането на становище на ЕЦБ е оправдано. Неофициалното искане трябва да бъде придружено от проекта за законодателни мерки или от достатъчно подробно описание на планираните мерки.

²⁰ Вж. например LET/2024/01251 и LET/2024/05161.

5 Процедура за провеждане на консултации

Член 4 от Решение 98/415/ЕО:

„Всяка държава-членка взема мерките, които са необходими за ефективно спазване на настоящото решение. За тази цел тя осигурява консултация с ЕЦБ на етап, който да позволи на властите, които имат инициативата за законодателната разпоредба, да се запознаят със становището на ЕЦБ, преди да вземат решение по същество и становището на ЕЦБ да бъде сведено до знанието на властите, които приемат разпоредбата, в случай че те са различни от властите, които са подготвили разпоредбата.“

5.1 Подходящ момент за консултация с ЕЦБ

Съгласно член 4 на Решение 98/415/ЕО с ЕЦБ трябва да се проведе консултация на подходящ етап от законодателния процес. Това предполага, че в националните процедури следва да се осигури възможността консултацията да се проведе в такъв момент от законодателния процес, че ЕЦБ да разполага с достатъчно време, за да прегледа проекта за законодателни разпоредби (и ако е необходимо, да ги преведе) и да приеме становището си във всички необходими езикови версии. Това дава възможност на съответните национални органи да вземат предвид становището на ЕЦБ, преди да бъдат приети разпоредбите.

Схема 2

Процес за провеждане на консултации по проекти за законодателни разпоредби

Източник: ЕЦБ.

Когато проектите за законодателни разпоредби се изготвят от орган, различен от органа, който ги приема, съгласно член 4 от Решение 98/415/ЕО консултацията по тях трябва да се проведе в момент, който позволява на органа, който иницира проектите за законодателни разпоредби, да прецени дали те следва да бъдат изменени, за да се отрази в тях становището на ЕЦБ, т.е. преди разпоредбите да бъдат изпратени на органа, който ги приема. Същевременно с член 4 от Решение 98/415/ЕО не се изключва възможността националните органи да предприемат действия в съответствие със законодателните си процедури, които не засягат по същество проекта за законодателни разпоредби.

От редакцията на член 3, параграф 4 от Решение 98/415/ЕО следва, че държавите членки са длъжни да спрат временно процеса по приемане на проекта за законодателни разпоредби, докато получат становището на ЕЦБ. Това не означава, че целият национален законодателен процес (например подготвителната работа в постоянните парламентарни комисии, обсъждането на други становища, представени от национални органи и т.н.) трябва да спре временно, докато се изчака становището на ЕЦБ. Това означава, че органът, който приема проекта за законодателната разпоредба, трябва да има възможност да обмисли внимателно становището на ЕЦБ, преди да вземе решение по същество. Ако е определен срок за представяне на становището на ЕЦБ²¹ и този срок е изтекъл, съответният национален орган може да продължи процеса на приемане. Дори и в този случай обаче, стига

²¹ Вж. раздел 5.3 от настоящото ръководство.

законодателството да не е вече прието, задължението на националните органи да вземат предвид становището на ЕЦБ остава.

През октомври 2011 г. председателят на ЕЦБ изпрати писмо до всички национални органи, които искат консултации, с което им напомни, че „следва да вземат необходимите мерки, за да осигурят ефективното спазване на Решение 98/415/ЕО съгласно член 4 от него, като на подходящ етап от законодателния процес надлежно провеждат консултации с ЕЦБ относно проекти за законодателни разпоредби, които попадат в областта ѝ на компетентност²²“. Освен това председателят на ЕЦБ препоръчва „създаването на подходящи вътрешни процедури, които да гарантират, че консултациите с ЕЦБ се осъществяват на подходящ етап, който дава възможност на органа, поискал консултацията, и/или на органа, приемащ законодателството, да разгледат становището на ЕЦБ, преди въпросната законодателна разпоредба да бъде приета. Повторна консултация е необходима, ако проектите за разпоредби са съществено изменени по време на законодателната процедура.“

5.2 Искане за становище

5.2.1 Форма на искането и придружаващи документи

Официалното искане за становище трябва да бъде отправено до председателя на ЕЦБ в писмен вид²³, както е отразено в член 3, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО. Получаването на искането за становище от председателя на ЕЦБ бележи началото на процедурата по приемане на становище на ЕЦБ. ЕЦБ приветства неформалното общуване между служителите на националните органи, които искат консултация, и генерална дирекция „Правни услуги“ на ЕЦБ. Официалната процедура за провеждане на консултации обаче започва едва когато председателят на ЕЦБ получи официалното искане за становище.

Искането следва да съдържа достатъчно стабилна версия на проекта за законодателни разпоредби, за да може ЕЦБ да даде становище по нея. Ако законодателният проект съдържа множество разпоредби, отнасящи се до различни въпроси, ЕЦБ препоръчва на органа, който иска консултация, да посочи разпоредбите, по които най-вече се искат коментарите на ЕЦБ. Това е от особено значение, когато с проекта за законодателни разпоредби предимно се цели транспонирането на законодателство на Съюза или привеждането му в действие, но са включени и допълнителни разпоредби, които надхвърлят самото транспониране и попадат в областите на компетентност на ЕЦБ.

²² Тук влизат и разпоредбите, които не подлежат на одобрение от парламента. От задължението за провеждане на консултация се изключват единствено проектите за законодателни разпоредби, които служат само за транспониране на правото на Съюза.

²³ ЕЦБ има готовност да получава надлежно подписани и адресирани искания за становища като сканиран прикачен файл по имейл на office.president@ecb.europa.eu.

ЕЦБ препоръчва на органа, който иска консултация, да приложи кратък обяснителен меморандум, в който са описани предметът и основните цели, преследвани с проекта за законодателни разпоредби, достигнатият етап в националния законодателен процес и имената и данните за връзка с лицата, които са на разположение, за да разясняват въпросите, които могат да възникнат по проекта за законодателни разпоредби по време на изготвянето на становището на ЕЦБ. ЕЦБ препоръчва на органа, който иска консултация, да посочи и срока, в който ЕЦБ да даде становището си²⁴.

Документи, необходими за национални консултации:

Задължителни	Препоръчителни
<p>Писмено искане за становище до председателя на ЕЦБ</p> <p>Копие от проекта за законодателни разпоредби</p>	<p>Посочване на срок, в който ЕЦБ да даде становището си.</p> <p>Кратък обяснителен меморандум, в който се посочват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предметът и основните цели на проекта за законодателни разпоредби; • достигнатият етап в националния законодателен процес и информация за лицата за връзка. • Ако проектът за национално законодателство е дълъг/сложен, се посочват прокторазпоредбите, по които най-вече се искат коментарите на ЕЦБ. • Ако искането е отправено в условията на изключителна спешност, преводът на английски език на обяснителния меморандум и на основните проекти за разпоредби, представени за консултация, значително би улеснил процеса.

5.2.2 Език на искането

Искането за становище и придружаващите го документи могат да се подадат на официалния език на съответната държава членка (или на един от официалните езици на държавата членка, ако са повече от един). По-специално, когато искането е отправено в условията на изключителна спешност²⁵, с цел да се осигури безпрепятственото протичане на процедурата за провеждане на консултация, ЕЦБ би била благодарна, ако обяснителният меморандум и проектът на основните законодателни разпоредби, представени за консултация, ѝ се предоставят в превод на английски език. Английският език е работният език в ЕЦБ и езикът, на който Управителният съвет заедно с принос от Генералния съвет приема становищата на ЕЦБ. Така на ЕЦБ се дава възможност да започне работа върху становището веднага след като получи искането, без да ѝ се налага да чака за превод. Искането за становище на ЕЦБ обаче не трябва да бъде забавяно поради липсата на превод на английски.

5.3 Срокове

Член 3 от Решение 98/415/ЕО:

1. „Властите на държавата-членка, които подготвят дадена законодателна разпоредба, могат, ако сметат за необходимо, да поставят срок на ЕЦБ за

²⁴ Вж. раздел 5.3 от настоящото ръководство.

²⁵ Вж. раздел 5.3 от настоящото ръководство.

представяне на становище, който срок не може да бъде по-малък от месец, от датата на която председателят на ЕЦБ получи уведомлението за това.

2. В случаи на изключителна спешност срокът може да бъде съкратен. В този случай властите, които искат консултация, трябва да представят причините, които налагат тази спешност.
3. ЕЦБ може да поиска своевременно удължаване на срока до четири седмици. Властите, които искат консултацията, не отказват да приемат това искане без достатъчно обосновани причини.
4. При изтичане на срока липсата на становище не е пречка за властите, които искат консултацията, да предприемат по-нататъшни действия. В случай че становището на ЕЦБ се получи след изтичане на срока, държавите-членки правят необходимото да сведат това становище до знанието на властите, посочени в член 4.“

Макар че в Решение 98/415/ЕО не се определя срок за приемането на становищата на ЕЦБ, опитът показва, че това отнема средно около шест седмици. Този процес обаче може да отнеме по-дълго време²⁶ и срокът, който реално е необходим за приемането на становище, очевидно ще варира според естеството, сложността и чувствителността на съответния проект за законодателни разпоредби.

Съгласно член 3, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО „[в]ластите на държавата-членка, които подготвят дадена законодателна разпоредба, могат, ако сметат за необходимо, да поставят срок на ЕЦБ за представяне на становище“. Този срок обаче „не може да бъде по-малък от месец“ от датата, на която председателят на ЕЦБ получи уведомлението.

Опитът показва, че понякога държавите членки неправилно тълкуват този минимален едномесечен срок като стандартен максимален срок. В повечето случаи изготвянето и приемането на становищата на ЕЦБ изисква време за изготвяне на английската версия на проекта за законодателни разпоредби, координиране на работата на компетентните структурни звена в ЕЦБ, които участват в изготвянето на становището, получаването и вземането предвид на коментарите и забележките на управителите на НЦБ по време на писмената процедура. Редица становища, отнасящи се до надзорната област, включват и консултация с Надзорния съвет преди представянето на проекта на становище на Управителния съвет за окончателно приемане.

На практика едномесечният срок досега се е оказвал доста кратък. Поради тази причина възможността на органите, които искат консултация, да определят срока трябва да бъде ограничена до случаите, когато е налице неотложна нужда от това националните органи да получат становището на ЕЦБ в рамките на един месец. Както ЕЦБ често повтаря в становищата си, това, че националният законодателен процес се намира на напреднал етап, не

²⁶ Вж. по-долу в настоящия раздел.

е достатъчно основание за това органите, които искат консултация, да изискват спешното приемане на становището на ЕЦБ.

Съгласно член 3, параграф 2 от Решение 98/415/ЕО срокът може да бъде съкратен в случаи на изключителна спешност. В тези изключително редки случаи органът, който иска консултация, трябва изрично да посочи причините за спешността. Органите, които искат консултация, се приканват да следват насоките в съображение 6 от Решение 98/415/ЕО, според които диалогът между органите, които искат консултация, и ЕЦБ следва да даде възможност на ЕЦБ да представи своевременно становището си в спешни случаи, без да се засяга възможността ѝ да разгледа проекта за законодателни разпоредби с необходимата грижа. Както е отбелязано в раздели 5.2.1 и 5.2.2 от настоящото ръководство, ЕЦБ също така би била благодарна, ако обяснителният меморандум и проектът на основните законодателни разпоредби, представени за консултация, ѝ се предоставят в превод на английския език. Искането за становище на ЕЦБ обаче не трябва да бъде забавяно заради липсата на превод.

Съгласно член 3, параграф 3 от Решение 98/415/ЕО, ако органите, които искат консултация, са определили срок, ЕЦБ може да поиска удължаването му с не повече от четири допълнителни седмици. Член 3, параграф 3 предвижда, че органите, които искат консултация, не могат да отхвърлят това искане без основание.

Съгласно член 3, параграф 4 от Решение 98/415/ЕО „[п]ри изтичане на срока липсата на становище не е пречка за властите, които искат консултацията да предприемат по-нататъшни действия“. Това означава, че след изтичането на срока съответните органи могат да продължат процедурата по приемане на законодателния проект, която е била временно спряна по време на консултацията с ЕЦБ. Докато обаче законодателството не бъде окончателно прието, органите, които искат консултация, продължават да са длъжни да вземат предвид становището на ЕЦБ (и да запознаят с него органа, който приема проекта за законодателните разпоредби, ако той е различен).

5.4 Потвърждение за получаване

След като искането за становище бъде получено, на органа, който иска консултация, се изпраща потвърждение за получаването на същия език, на който е отправено искането за становище.

Придружаващите документи и преводът на английски език се изпращат на членовете на Управителния и на Генералния съвет на ЕЦБ в момента, в който им се предостави проектът на становище.

5.5 Изготвяне и приемане на становището на ЕЦБ

След като получи искането за становище, ЕЦБ създава група за изготвяне му. Тя се състои от експерти от структурните звена, които имат отношение към темата на консултацията. В зависимост от фактори като естество, сложност и обем на проекта за законодателни разпоредби, както и наличието на превод на английски език, времето, необходимо за изготвянето, варира от няколко дни до средно шест седмици. При изготвянето на становището на ЕЦБ се вземат предвид и основателните причини за искането за приемането му по (изключителна) спешност.

Становището е правен инструмент на ЕЦБ и по правило Управителният съвет е органът за вземане на решения, който отговаря за приемането на становищата на ЕЦБ. Членовете на Генералния съвет също участват в този процес на вземане на решения с цел да допринесат към консултативната функция на ЕЦБ. Поради това, след като проектът на становище бъде изготвен и одобрен от Изпълнителния съвет, той се представя на Управителния съвет за коментари, а на членовете на Генералния съвет — за забележки. Това е писмена процедура, която обикновено продължава около една седмица.

По отношение на становищата на ЕЦБ, приемани във връзка с пруденциалния надзор върху кредитните институции, Управителният съвет може да се консултира и с Надзорния съвет.

След получаването на коментарите и/или забележките проектът на становище се преработва от ЕЦБ и се изпраща за последващи коментари или забележки чрез друга писмена процедура, която продължава няколко работни дни. Срокът за коментари и забележки при тази втора писмена процедура обаче може да варира в зависимост от естеството на консултацията и броя и сложността на коментарите, получени по време на първата писмена процедура. По време на втората писмена процедура членовете на Генералния и на Управителния съвет обикновено правят коментари или забележки само по измененията, въведени в преработения проект на становище.

Когато определят сроковете за представяне на становище на ЕЦБ, органите, които искат консултация, се приканват да вземат предвид сложността на процеса за провеждане на консултации.

5.6 Езиков режим

Становищата, поискани от националните органи, се приемат на официалния език на съответната държава членка (или на езика на искането за становище, ако в държавата членка има повече от един официален език) и на английски език.

5.7 Изпращане на становището и неговото последващо разглеждане

След като бъде прието, становището се изпраща на органа, поискала консултацията. Съгласно член 4 от Решение 98/415/ЕО органът, поискала консултацията, трябва да „се запозна[е] със становището на ЕЦБ, преди да взем[е] решение по същество“ и да го сведе до знанието на органа, който приема разпоредбата, ако той е различен от органа, поискала консултацията.

След приключване на законодателния процес ЕЦБ би била благодарна, ако ѝ се предостави копие от окончателно приетите законодателни разпоредби. Когато проект за законодателни разпоредби е бил предмет на консултация, ЕЦБ препоръчва органът, поискала консултацията, да изпрати до генерална дирекция „Секретариат“ на ЕЦБ копие от приетите законодателни разпоредби или препратка към тях.

5.8 Публикуване

Управителният съвет постепенно разшири политиката си на прозрачност по отношение на националните консултации. От юни 2020 г. в EUR-Lex се публикуват всички становища на ЕЦБ и писмата, с които тя отказва да приеме становище в отговор на искане за консултация или с които установява случаи на неизпълнение от страна на националните органи на задължението им да се консултират с нея по проекти за национално законодателство. По искане на органа, поискала консултация, и при условие че са налице конкретни основания за въздържане от незабавно публикуване, становищата се публикуват най-късно шест месеца след приемането им. На практика отложеното публикуване на становища се среща много рядко.

5.8.1 Раздел на ЕЦБ в EUR-Lex

[Разделът на ЕЦБ](#) в EUR-Lex предоставя бърз и лесен достъп до всички становища на ЕЦБ на съответните езици. Оттук потребителят може да преглежда по теми в съответствие с областите на компетентност на ЕЦБ. В прозорец за преглед се показват последните публикувани правни актове, като е наличен и пълен списък на правните актове, подредени по дата, като се предоставя възможност за филтриране на становищата на ЕЦБ. Интерактивните инфографики показват статистически данни, свързани със становищата на ЕЦБ, и осигуряват лесен достъп до компилации по видове актове, теми и във времето. Наличните функции за търсене дават възможност за търсене на становища на ЕЦБ по ключови думи, номер на документа, година или други критерии. Възможен е достъп до английската езикова версия, както и до националната езикова версия на всяко становище, възможно е да се види връзката му с други документи и процедурата, довела до приемането му.

Уебсайтът на ЕЦБ също съдържа полезна информация и насоки за използването на EUR-Lex.

Схема 3

Раздел на ЕЦБ на началната страница на EUR-Lex

Европейска централна банка

Бързо търсене в документите на ЕЦБ

Европейската централна банка (ЕЦБ) е институция на ЕС, която работи по ясно определени правила, установени в първичното и вторичното право на ЕС. При изпълнението на задачите си ЕЦБ може да приема правни актове и да предоставя и публикува становища по законодателни предложения в областите на своята компетентност. В този раздел ще намерите всички правни актове на ЕЦБ, включително изменения, поправки и консолидирани версии, на всички релевантни официални езици на ЕС, както и съдебна практика, свързана с ЕЦБ.

Разглеждане по теми

- Правна рамка на ЕЦБ
- Институционални разпоредби
- Парична политика и операции
- Платежни системи и системи на сетълмент
- Банкноти и монети, платежни средства и валутни въпроси
- Чуждестранна валута и резерви в чуждестранна валута
- Статистика
- Стабилност на финансовите пазари
- Банков надзор

Визуална навигация

Категория	Брой документи
Становища относно предложения за законодателство на ЕС	243
Становища относно национални законопроекти	1347
Препоръки	141

Търсене на документ на ЕЦБ

Година Номер Всички

Търсене на съдебно дело, свързано с ЕЦБ

Година Номер Всички

Схема 4

Всички становища и писма на ЕЦБ могат да бъдат намерени в раздела на ЕЦБ в EUR-Lex.

Търсене на документ на ЕЦБ

Година Номер Всички

- Всички
- Регламент
- Решение
- Насока
- Становище
- Препоръка
- Писмо
- Меморандум за разбирателство
- Споразумение

Схема 5

Правните актове могат да бъдат филтрирани в зависимост от техните характеристики (вид на акта, показан тук), като се използват филтрите от лявата страна на страницата с резултатите.

▼ По вид акт

Становище относно национален законопроект (1380)

Становище (272)

Становище по собствена инициатива (17)

Становище по собствена инициатива относно национален законопроект (15)

Поправка (5)

6 Изпълнение на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ

С цел да се осигури изпълнението на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ, в член 4 от Решение 98/415/ЕО от държавите членки се изисква да вземат „мерките, които са необходими за ефективно спазване“ на Решение 98/415/ЕО. ЕСЦБ внимателно наблюдава вътрешните законодателни промени в законодателните проекти, които принадлежат към областите на компетентност на ЕЦБ. ЕСЦБ също така редовно наблюдава и информира за изпълнението на задължението за провеждане на консултации с ЕЦБ по тези проекти за законодателни разпоредби. Освен това, след като установи нарушение на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ по проект за законодателни разпоредби, попадащи в областите ѝ на компетентност, ЕЦБ уведомява съответния компетентен национален орган с копие до управителя на НЦБ на съответната държава членка и Комисията.

Случаите, в които е ясно, че неизпълнението на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ е важно или повтарящо се, също следва да бъдат включени в годишния доклад на ЕЦБ. Тези случаи са „ясни“, когато обективно няма правно съмнение, че с ЕЦБ е трябвало да бъде проведена консултация. Случаите на неизпълнение на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ са „важни“: а) когато, ако консултацията беше проведена правилно, ЕЦБ щеше да направи съществени критични коментари по същността на законодателното предложение, или б) когато неизпълнението е от общо значение за ЕСЦБ. От общо значение за ЕСЦБ се считат случаите на непровеждане на консултация относно проекти за национални законодателни разпоредби, които възлагат нова задача на НЦБ или съществено изменят съществуваща задача на НЦБ. Възгледът за общото значение подчертава, че е важно националните органи по принцип да продължават да бъдат задължени да се консултират с ЕЦБ, когато е налице такова възлагане или изменение (тъй като член 2, параграф 1, трето тире от Решение 98/415/ЕО се отнася до НЦБ), независимо от принципите, изложени в раздел 4 от настоящото ръководство по отношение на неприемането на становища на ЕЦБ. Накрая, случаят е „повтарящ се“, когато една и съща държава членка не се е консултирала с ЕЦБ поне три пъти в рамките на две последователни години, като поне един такъв случай на непровеждане на консултации попада през последната разглеждана година.

И накрая, ЕЦБ приветства възможността да бъде информирана за действията, предприети в отговор на становищата ѝ, и да бъде осведомявана за измененията с информативна цел.

7 Правни последици от неизпълнението на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ

Неизпълнението на задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ относно проект за законодателна разпоредба в областите на нейната компетентност е нарушение на Решение 98/415/ЕО и може да доведе до процедура за установяване на неизпълнение на задължение пред Съда. Такива производства могат да бъдат заведени от Комисията срещу съответната държава членка съгласно член 258 от Договора²⁷ или от друга държава членка съгласно член 259 от Договора. Задължението за провеждане на консултация с ЕЦБ съгласно Решение 98/415/ЕО е точно, ясно и безусловно, което означава, че частноправните субекти могат да се позовават на него пред националните съдилища. Следователно националните съдилища могат да бъдат сезирани да се произнесат относно валидността или противопоставимостта на национална разпоредба, приета без провеждане на консултация с ЕЦБ²⁸. Накрая, съгласно член 267 от Договора националните съдилища могат да сезират Съда с преюдициален въпрос дали национална разпоредба, приета без консултация с ЕЦБ, е валидна и противопоставима. В крайна сметка Съдът е този, който трябва да определи правните последици съгласно правото на Съюза от неизпълнението от страна на държава членка на задължението за консултация с ЕЦБ относно националното законодателство.

Съдът обаче е бил нееднократно сезиран да се произнесе по противопоставимостта на национални разпоредби, приети без предварително уведомяване на Комисията, както се изисква от определени актове на Съюза²⁹. По някои от тези дела, отнасящи се до процедурата за предоставянето на информация в областта на техническите регламенти (понастоящем установена в Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета³⁰, която отменя Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³¹), Съдът е

²⁷ Ако НЦБ, на която са възложени регулаторни правомощия, не проведе консултация в съответствие с Решение 98/415/ЕО, ЕЦБ може да започне производство за установяване на неизпълнение на задължение по член 271, буква г) от Договора и член 35.6 от Устава.

²⁸ Вж. например решението на кипърския Върховен съд от 15 септември 2015 г. по съединени дела № 1551—1571/2011.

²⁹ Вж., наред с другото, дело 174/84, *Bulk Oil/Sun International*, ECLI:EU:C:1986:60; дело C-194/94, *CIA Security International/Signalson and Securitel*, ECLI:EU:C:1996:172; дело C-226/97, *Lemmens*, ECLI:EU:C:1998:296; дело C-235/95, *AGS Assedic Pas-de-Calais*, ECLI:EU:C:1998:365; дело C-443/98, *Unilever*, ECLI:EU:C:2000:496; дело C-159/00, *Sapod Audic*, ECLI:EU:C:2002:343; дело C-303/04, *Lid Italia*, ECLI:EU:C:2005:528.

³⁰ Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (кодифициран текст) (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

³¹ Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37).

постановил, че национална разпоредба, приета без предварително уведомяване на Комисията, се счита за приета в нарушение на съществено процесуално изискване и като такава не може да се противопоставя на частноправните субекти³². Съгласно постоянната практика на Съда всички правни средства, които обикновено съществуват по националното право, трябва да са на разположение и на страните по дело, които предявяват иски по правото на Съюза³³. В държавите членки, в които частноправните субекти имат право да започват производство за отмяна на национална законодателна разпоредба поради сериозен процесуален порок, те могат да имат право да предявяват и иск за отмяна на национални законодателни разпоредби, приети в нарушение на съществено процесуално изискване на правото на Съюза, като например предварителната консултация с ЕЦБ.

³² Вж. дело C-303/04, *Lidl Italia*, ECLI:EU:C:2005:528, което от своя страна препраща към дело C-194/94, *CIA Security International/Signalson and Securitel*, ECLI:EU:C:1996:172; дело C-226/97, *Lemmens*, ECLI:EU:C:1998:296; вж. също дело C-443/98, *Unilever*, ECLI:EU:C:2000:496; и дело C-159/00, *Sapod Audic*, ECLI:EU:C:2002:343. Според Съда, що се отнася до техническите стандарти и регламенти, въведени от националното право, задължението за предварително уведомяване на Комисията има за цел да защити чрез превантивен контрол свободното движение на стоки, което е една от основите на Съюза. Следователно това задължение е от съществено значение, за да се попречи на държавите членки да създават технически пречки и пречки пред свободното движение в рамките на единния пазар.

³³ Вж. например дело 158/80, *Rewe*, ECLI:EU:C:1981:163; дело C-228/98, *Dounias*, ECLI:EU:C:2000:65.

Приложение

Решение на Съвета от 29 юни 1998 година за консултирането на националните власти с Европейската централна банка по отношение на проектите за законодателни разпоредби³⁴

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 105, параграф 4 от него, и член 4 от Протокола за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, приложен към него,

като взе предвид предложението на Комисията³⁵,

като взе предвид становището на Европейския парламент³⁶,

като взе предвид становището на Европейския паричен институт³⁷,

като действа в съответствие с процедурата, предвидена в член 106, параграф 6 от Договора и в член 42 от посочения протокол,

(1) като има предвид, че Европейската централна банка (ЕЦБ) ще бъде създадена веднага след назначаването на нейния изпълнителен съвет;

(2) като има предвид, че Договорът предвижда националните власти да се консултират с ЕЦБ по отношение на всеки проект за законодателна разпоредба в областите на нейната компетентност; като има предвид, че е задача на Съвета да определя рамките и условията за тези консултации;

(3) като има предвид, че задължението на властите на държавите-членки да се консултират с ЕЦБ не трябва да засяга отговорностите на тези власти по въпросите, които са предмет на такива разпоредби; като има предвид, че държавите-членки трябва да се консултират с ЕЦБ за всички проекти за законодателни разпоредби, които са от областите на нейната компетентност в съответствие с член 105, параграф 4 от Договора; като има предвид, че списъкът с области в член 2 от настоящото решение не е изчерпателен; като има предвид, че член 2, шесто тире от настоящото решение не засяга разпределението понастоящем на компетенциите за политиките по отношение

³⁴ ОВ L 189, 3.7.1998 г., стр. 42.

³⁵ ОВ С 118, 17.4.1998 г., стр. 11.

³⁶ ОВ С 195, 22.6.1998 г.

³⁷ Становище, изразено на 6 април 1998 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

на надзора над кредитните институции и стабилността на финансовата система;

като има предвид, че функциите и дейностите на Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) в областта на паричната политика са дефинирани в Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ; като има предвид, че централните банки на участващите държави-членки са неразделна част от ЕСЦБ и трябва да действат в съответствие с насоките и указанията на ЕЦБ; като има предвид, че на третия етап на Икономическия и паричен съюз (ИПС) властите на неучастващите държави-членки трябва да се консултират с ЕЦБ относно проектите за законодателни разпоредби за инструментите на паричната политика;

(5) като има предвид, че тъй като държавите-членки не участват в паричната политика на ЕСЦБ, настоящото решение не се отнася за решенията, взети от властите в тези държави-членки в контекста на прилагане на техните парични политики;

(6) като има предвид, че консултациите с ЕЦБ не трябва ненужно да удължават процедурата за приемане на законодателни разпоредби в държавите-членки; като има предвид, че срокът, в който ЕЦБ трябва да представи своето становище, следва да ѝ даде възможност внимателно да проучи съответните текстове; като има предвид, че при надлежно обосноваване на случаи на изключителна спешност, причините за която се обявяват, като например чувствителност на пазара, държавите-членки могат да определят срок, по-малък от един месец, и който срок отразява спешността на ситуацията; като има предвид, че специално в тези случаи диалогът между националните власти и ЕЦБ следва да даде възможност да се вземат предвид интересите на двете страни;

(7) като има предвид, че в съответствие с параграфи 5 и 8 от Протокол № 11, приложен към Договора, настоящото решение не се отнася до Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, докато и доколкото тази държава-членка не премине към третия етап на ИПС;

(8) като има предвид, че от датата на създаване на ЕЦБ до започването на третия етап на ИПС националните власти следва да се консултират с ЕЦБ съгласно Решение 93/717/ЕО³⁸ и член 109л, параграф 2 от Договора,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. По смисъла на настоящото решение:

„участваща държава-членка“ означава държава-членка, която е приела единната валута в съответствие с Договора;

³⁸ ОВ L 332, 31.12.1993 г., стр. 14.

„проект за законодателна разпоредба“ означава всички разпоредби, които, след като станат правно задължителни и общоприложими на територията на дадена държава-членка, предвиждат правила за неопределен брой случаи и са адресирани до неопределен брой физически или юридически лица.

2. Проектите за законодателни разпоредби не включват проекти за разпоредби, чиято единствена цел е транспонирането на директивите на Общността в законодателството на държавата-членка.

Член 2

1. Властите на държавите-членки се консултират с ЕЦБ по всички проекти за законодателни разпоредби в нейната област на компетентност в съответствие с Договора, и в частност по:

- въпроси на паричната политика,
- средства за плащане,
- национални централни банки,
- събирането, съставянето и предоставянето на парична, финансова и банкова статистика и статистика за системите за разплащане и платежния баланс,
- системите за разплащане и сетълмент,
- правилата, които са приложими за финансовите институции, доколкото те съществено влияят върху стабилността на финансовите институции и пазарите.

2. В допълнение властите на държавите-членки, които не са участващи държави-членки, се консултират с ЕЦБ по всички проекти за законодателни разпоредби относно инструментите на паричната политика.

3. Веднага след получаването на проектите за законодателните разпоредби ЕЦБ уведомява властите, които са ги изпратили за консултация, дали по нейно становище проектът за законодателната разпоредба попада в нейната област на компетентност.

Член 3

1. Властите на държавата-членка, които подготвят дадена законодателна разпоредба, могат, ако сметат за необходимо, да поставят срок на ЕЦБ за представяне на становище, който срок не може да бъде по-малък от месец, от датата на която председателят на ЕЦБ получи уведомлението за това.
2. В случаи на изключителна спешност срокът може да бъде съкратен. В този случай властите, които искат консултация, трябва да представят причините, които налагат тази спешност.

3. ЕЦБ може да поиска своевременно удължаване на срока до четири седмици. Властите, които искат консултацията, не отказват да приемат това искане без достатъчно обосновани причини.
4. При изтичане на срока липсата на становище не е пречка за властите, които искат консултацията, да предприемат по-нататъшни действия. В случай че становището на ЕЦБ се получи след изтичане на срока, държавите-членки правят необходимото да сведат това становище до знанието на властите, посочени в член 4.

Член 4

Всяка държава-членка взема мерките, които са необходими за ефективно спазване на настоящото решение. За тази цел тя осигурява консултация с ЕЦБ на етап, който да позволи на властите, които имат инициативата за законодателната разпоредба, да се запознаят със становището на ЕЦБ, преди да вземат решение по същество и становището на ЕЦБ да бъде сведено до знанието на властите, които приемат разпоредбата, в случай че те са различни от властите, които са подготвили разпоредбата.

Член 5

1. Настоящото решение се прилага от 1 януари 1999 г.
2. Решение 93/717/ЕО се отменя, считано от 1 януари 1999 г.

Член 6

Адресати на настоящото решение са държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 29 юни 1998 година.

За Съвета
Председател

R. COOK

© Европейска централна банка, 2025

Пощенски адрес 60640 Frankfurt am Main, Germany

Телефон +49 69 1344 0

Уебсайт www.ecb.europa.eu

Всички права запазени. Възпроизвеждането с образователна и нетърговска цел се разрешава единствено с изрично позоваване на източника.

За специфичната терминология можете да използвате [речника на ЕЦБ](#) (само на английски език).

PDF ISBN 978-92-899-7126-3, doi:10.2866/0807087, QB-01-25-092-BG-N